

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Alternativní řešení sporů

Alternativní (nebo také mimosoudní) řešení sporů je možné vnímat jako alternativu k soudnímu řešení sporů. Mimosoudní metody řešení sporů vycházejí z historie, kdy zcela původní cesty řešení sporu byly založeny na dobrovolnosti. Opomenout nelze ani fakt, že ve srovnání se soudními cestami řešení sporů se jedná o metody přátelštější a přirozenější. Alternativní metody řešení sporů lze obecně vnímat jako postupy, které jsou kooperativní a smírné. Ačkoliv nemohou vždy zcela nahradit soudní řešení sporů, jsou v řadě případů alternativou, jejímž prostřednictvím lze dosáhnout téhož výsledku (řešení sporu) jako v soudním procesu.[1]

Počátky alternativního řešení sporů

Pro 21. století je charakteristický významný rozvoj metod alternativního řešení sporů, jehož počátek je možné datovat do 60. let 20. století (v USA), v Evropě spíše do 70. let 20. století. Jedním z důvodů je skutečnost, že samotné dosažení pravomocného a vykonatelného autoritativního řešení vydaného soudem, nemusí být vždy řešení, které je pro strany sporu optimální. Celá řada sporů totiž nemá jen právní, ale i psychologický, sociální a rovněž lidský rozměr, který při soudních metodách řešení sporů není možné plně zohlednit. Alternativní metody řešení sporů přitom dávají ve srovnání se soudním řízením více prostoru právě pro zohlednění dalších charakteristik, které soud nemá možnost ani prostor a čas brát v potaz. Alternativní řešení sporů tak umožňuje lépe reflektovat a v mnoha případech také uspokojit zájmy sporných stran. Od soudního řešení sporů se dále liší tím, že se na něm určitým způsobem podílí další soukromoprávní osoba namísto orgánů soudní moci.[2]

Charakteristiky alternativního řešení sporů

Velký důraz je u alternativního řešení sporů obvykle kladen na menší míru formálnosti, která je vyvážena tím, že je hledáno řešení na míru konkrétní situaci a konkrétním stranám sporu. Dále jsou metody alternativního řešení sporů rovněž rychlejší, flexibilnější a v mnoha případech také levnější než soudní řízení.[3]

Nejznámější metody alternativního řešení sporů

Mezi nejznámější a nejčastěji využívané metody mimosoudního řešení sporů patří zejména:

- Mediace, která je definována jako postup při řešení konfliktu za účasti jednoho nebo více mediátorů, kteří podporují komunikaci mezi osobami na konfliktu zúčastněnými (stranami konfliktu) tak, aby jim pomohli dosáhnout smírného řešení jejich konfliktu uzavřením mediační dohody.[4]
- Rozhodčí řízení (arbitráž), tedy „prostředek, v jehož rámci je rozhodování o zájmech jedné nebo více osob svěřeno jedné jiné nebo více jiným osobám – rozhodcům –, které odvozují svou pravomoc od dohody stran (v rámci objektivní a subjektivní arbitrability), nikoli od orgánů státu.“[5]
- Med-Arb a Arb-Med, což jsou kombinace mediace a rozhodčího řízení.[6]
- A mnohé další.

JUDr. PhDr. Melinda Vrajíková, LL.M., MBA

[1] HOLÁ, Lenka, HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše. Mimosoudní metody řešení sporů: vysokoškolská učebnice. Praha: Leges, 2017. Student (Leges). ISBN 978-80-7502-246-2, s. 11.

[2] HRNČIŘÍKOVÁ, Miluše, VALENTOVÁ, Lucia. Judiciální trendy v mimosoudním řešení přeshraničních sporů. Praha: Leges, 2016. Teoretik. ISBN 978-80-7502-142-7, s. 18.

[3] SVATOŠ, Martin. Úvod do mediace: ADR aneb mediace a ti druzí | Právní prostor. Právní prostor | Informační web nejen pro právníky [online]. Copyright © 2015 [cit. 13.03.2023]. Dostupné >>> [zde](#).

[4] § 2 odst. 1 zákona č. [202/2012](#) Sb., o mediaci.

[5] BĚLOHLÁVEK, Alexander J. Zákon o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů: komentář. 2. vyd. Praha: C. H. Beck, 2012. Beckova edice komentované zákony. ISBN 978-80-7179-342-7, s. 8.

[6] DOLEŽALOVÁ, Martina. Institut Med-Arb a jeho uplatnění v českých podmínkách. Bulletin advokacie. 2015, (1-2). ISSN 1210-6348, s. 40.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)
- [Nová pravidla pro ground handling v EU a jejich dopady na letecký sektor](#)
- [Právní due diligence nemovitostí: na co se v praxi skutečně zaměřit](#)
- [Hmotněprávní opatrovník obchodní korporace: mezi efektivní ochranou a zásahem do korporační autonomie](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 32.: Konkurenční doložka](#)

- [Skryté ujednání v realitní smlouvě - zbytečná hra na schovávanou](#)
- [Odpovědnost člena voleného orgánu dle § 159 OZ a vymezení škody způsobené právnické osobě](#)
- [Vnosy do společného jmění manželů a jejich valorizace v aktuální judikatuře Nejvyššího soudu a Ústavního soudu](#)